

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DANDOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemi sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 229. — Štev. 229.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 2, 1940—SREDA, 2. OKTOBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

NEMČIJA SVARI AMERIKO

Nemško časopisje zahteva od Amerike, da pojasni svoje stališče z ozirom na novi svetovni red

Ko je bila podpisana gospodarska, politična in vojaška zveza med Nemčijo, Italijo in Japonsko, je nemško časopisje pričelo odločneje nastopati proti Združenim državam. Že ves čas, odkar je bila prejšnja petek podpisana pogodba, nemško časopisje splošno trdi, da je vojaška zveza osiromačila Združene države v položaju, ki je že izgubljen in jih sviri, da bodo še imele veliko škodo, ako v tem položaju še kaj dalje vstrajajo.

Nekateri listi, ki navadno izražajo nacistično mnenje, gredo še dalje ter pravijo, da morajo sedaj Združene države zavzeti določeno in jasno stališče z ozirom na "novi red". "Hamburger Fremdenblatt" pravi:

"Že danes je mogoče priznati, da je važen činitelj v uspehu berlinske pogodbe: da je mnogo doprinesel k razjasnitvi mednarodnega položaja sredi revolucije, ki je sedaj

v teku. Pogodba v treh tednih sedem nadomestila tradicionalno splošnost anglo-saksonizma potom nove slike sveta, ki bo označena v mirnem tekmovalstvu štirih velikih kontinentalnih sfer bodočnosti — ameriška polobla, ruska država, večja vzhodna Azija ter evropsko-afriški svet.

Rusija in Amerika se morate odločiti

"Odkar so Nemčija, Italija in Japonska stopile v obrambno zvezo, je neobhodno potrebno, da dve ostali veliki kontinentalni državi — namreč Amerika in Rusija — zavzameta določeno stališče z ozirom na vojno, na strani angleškega sveta od včeraj, ali pa na strani novega reda, ki je že v mnogih ozirih pokazal svoj lastni razvoj v stisnjem kontinentalni zgradbi."

NEMŠKA VPADNA OPORIŠČA V FRANCJIJ BOMBARDIRANA

Sinoči so angleški letalci bombardirali nemška vpadna oporišča, kajti prebivalci vzhodnega angleškega obrežja so slišali močne oddaljene razstrelbe in so tudi videli onstran Rokavskega preliva svetlikanje od rta Gris Nez pa do Boulogne, kjer so skriti težki nemški topovi.

V Doverju so krožile nepotrjene govorice, da so angleški

letalci našli 25 nemških težkih topov med Calaisom in Boulogne.

Angleško zračno ministrstvo naznanja, da so angleški letalci sinoči štiri ure bombardirali Berlin, posebno električne naprave in vojaška skladišča. Drugi letalci pa so bombardirali najmanj 20 drugih nemških mest, kakor tudi razne kraje na Holandskem, v Belgiji in Franciji.

SEDEM ZRAČNIH NAPADOV NA ANGLIJO

Včeraj so nemški aeroplani sedemkrat napadli Anglijo, toda niso kazali iste sile kot napadi prejšnjih dni. Tekom dneva je bilo zavrženih več oddelkov nemških bombnikov, tako da noben aeroplan ni pri-

letel do središča Londona. Uradno poročilo, ki je bilo včeraj objavljeno, pravi, da je bilo v septembru v Londonu ubitih 5000 ljudi in 8000 ranjenih, v avgustu pa jih je bilo ubitih 1075 in 1261 ranjenih.

Paderewski zopet pridržan

Sloviti virtuozi na klavir Ignacij Jan Paderewski, ki bo 6. novembra star 80 let, si niče-sar bolj ne želi, kot priti v Ameriko, v deželo svojih največjih triumfov in tukaj obhajati svoj rojstni dan. Name-njen je bil na Portugalsko, kjer je upal dobiti parnik, ki bi ga odpeljal v Združene države, toda oblasti v Saragossi

so mu sporočile, da se mora vr-niti v Barcelono. Vzroka pa niso navedle.

Japonci prodirajo

Kitajska poročila naznanja-jo, da japonska armada, ki je vpadla v Francosko Indo-Kino iz Kwangsjia, prodira proti se-veru v smeri proti Junanu. En japonski oddelek je došel do Cao Banga, ki je važno žele-zniško križišče, 70 milj severo-zapadno od Langsona.

POLJAKI MANJ VREDEN NAROD

Uradni list nemške okupa-cijske oblasti na Poljskem "Warschauer Zeitung" je v sredo objavil naslednjo odre-dbo okrajnega nacističnega u-pravitelja Leista Bistopa:

"Od 29. septembra dalje naj bodo prednji sedeži v vozovih polnične železnice po možnosti prihranjeni za Nemce. Zadnji del voza je pa odločen za Po-ljake. Nemci bodo vstopali in

izstopali pri prednjih, Poljaki pa pri zadnjih vratih.

"Židi naj se vozijo samo z vozovih z napisom 'Samo za Žide'."

"Cena za Nemce je ista, kot je bilo določeno 1. septembra."

Po določbi z dne 1. septem-bra plačajo Nemci na polnični železnici samo polovico, Nemci v uniformah pa se vo-zijo brezplačno.

Ali zadostuje \$30 na mesec?

V vojaško službo poklicani moški ne bo mogel z tridesetimi dolarji na mesec zadosti-ti svojim obveznostim. Kdo mu bo pomagal?

Čimbolj se bliža čas vpokli-ca v obvezno vojaško službo, tem vztrajneje se pojavlja vprašanje:

— Kako naj vojak s trideseti-mi dolarji na mesec zadosti svojim obveznostim? Kako naj skrbi za družino? Kako naj razvoji v stisnjem kontinentalni zgradbi?

Vzemimo organiziranega de-lavca, ki ima dobro delo in pri-merno plačo. Mnogo med njimi je poročenih in imajo ženo ter enega ali dva otroka. Nekate-ri so si ustanovili svoje domo-ve. Vse to jim je bilo mogoče, kajti njihov tedenski zaslužek je bil dober. V upanju, da bo-do obdržali stalno delo, so pre-vzeli razne finančne obvezno-sti. Kupil je karo na odplači-la ali kaj drugega.

Kaj bo tak človek počel s tri-desetimi dolarji na mesec?

Unijski voditelji odgovorja-jo na to: Delodajalec je treba prisiliti, da bo plačal razliko med \$30 in vsoto, ki jo je de-lavec zaslužil, ko je bil zapo-slen. Delodajalec je treba pri-siliti, da bo dal odsluženemu vojaku prejšnje delo.

To je kaj lahko reči, vresni-čiti je pa silno težko.

Dosti delodajalcev (tudi ta-kih, ki nimajo zaposlenih or-ganiziranih delavcev) je že obljubilo, da bodo dali odsluže-nim vojakom prejšnje delo. Nekateri so bili še bolj veliko-dušni in pravijo, da jim bodo poravnali razliko med \$30 in njihovo običajno plačo, največ je pa takih, ki niso obljubili ne prvega ne drugega.

Pojavile se bodo težkoče, ki jih bo pač treba na ta ali oni način premostiti.

Med nekaterimi delavskimi organizacijami in industrijal-nimi družbami so se že začela tozadevna pogajanja.

Za primer vzemimo New York Telephone Company ter neodvisno unijo telefonskih uslužbencev. Unija priznava, da jo je nekoč financirala kom-panija in imela v nji odločilno besedo, dočim stoji zdaj na svojih lastnih nogah.

Unija ima pogodbo z New York Telephone Company, ki je del Bellovega sistema ter ima v New Yorku in okolici na-d enajst tisoč uslužbencev, ki so večinoma vsi člani unije.

Zdi se, da bo najmanj deset odstotkov njenih članov vpo-klicanih v vojaško službo, po-večini v signali zbor.

Zdaj skuša unija spremeniti svoj kontrakt s kompanijo, da bo bo vsakemu uslužbencu po završenem vojaškem roku za-jamčila delo in da mu bo pla-čala razliko med vojaško plačo

NAČELNIK WPA UMRL

Col. F. C. Harrington je v starosti 53 let pod-legel posledicam operacije. — Svoječasno je bil pomočnik Harryja Hopkinsa.

V bolnišnici v New London, Conn., je umrl col. F. C. Har-rington, zvezni načelnik Works Projects Administration.

Pred dobrim tednom je bil operiran. Operacijo je dobro prestal, kmalu so se pa poja-vile komplikacije, katerim je podlegel v starosti 53 let. Ob-njegovu smrtni postelji sta bi-la njegov sin in hči.

Ko je zvedel njegov prednik in sedanji trgovinski tajnik Harry Hopkins, da se mu je obrnilo na slabše, je takoj od-potoval v New London, Conn.

ter njegovim zaslužkom v ci-vilnem življenju.

Leta 1917 je bilo poklicanih v armadno službo petsto uslu-zbencev telefonske družbe. — Prideljeni so bili signalnemu zboru. Telefonska družba jim je prostovoljno plačala razliko med njihovo vojaško plačo in njihovim prejšnjim zaslužkom.

Zdaj pravi kompanija, da ji to ni več mogoče, češ, da neka uradna odredba prepove-duje dajati zveznim uslužben-cem kakšno privatno odškod-nino. Vojak je v službi zvezne vlade, in četudi bi mu kompa-nija rada pomagala, mu ne

Lea 1935 je bil imenovan za načelnika WPA Harry Hop-kins, ki si je izbral Harring-tona za svojega pomočnika.

Ko je postal Hopkins 1. ma-ja trgovinski tajnik, je Har-rington prevzel njegovo mesto pri WPA.

Harrington je bil rojen v Bristolu, Va. Studiral je za in-žinirja ter se posvetil vojaški službi. Kot poročnik je odšel z Goethalsom v Panamo ter je bil več let zaposlen pri gradnji Panamskega kanala.

more, ker bi s tem prekršila zvezno določbo.

To je pa le prazen izgovor.

Konkripijska posta v a, sprejeta 14. septembra, je od-pravila omenjeno zvezno odre-dbo.

Ko jo je unija na to opozo-rila, je družba po dolgem ob-otavljanju izjavila, da bo mogo-če plačala vpoklicanim uslu-zbencem razliko med vojaško in civilno plačo, toda samo za dobo treh mesecev.

O nadaljnjih razvojih bomo še poročali.

Politična kampanja

Willkie v industrijalnih državah

Po svojem govoru v New Yorku se je v nedeljo zjutraj od-peljal republikanski predse-dniški kandidat Wendell L. Willkie proti Zapadu. Pot ga bo vodila po sedmih industrijalnih državah. Dozdaj je pre-potoval že sedem tisoč milj po srednjem zapadu in zapadu, zdaj se je pa odpravil proti Indiani in Michiganu. Na po-vratku se bo najprej ustavil v Ohio, Pennsylvaniji, New Yorku, New Jersey in Connecti-cutu.

V New Yorku se je posve-toval o volilni kampanji z re-publikanskimi voditelji ter po-sebno dolgo konferiral s sinom bivšega newyorškega gover-nerja, nekdanjega demokrata Smitha.

Unijski voditelji za Willkieja

Republikanski narodni od-bor naznanja, da je štirinajst voditeljev organiziranega de-lavstva obljubilo vso podporo republikanskemu predse-dniškemu kandidatu Wendellu L. Willkieju.

Med njimi so narodni pred-sedniki treh važnih AFL orga-nizacij ter nekaj predsednikov državnih in lokalnih odborov. Predvsem gre za zastopnike te-sarjev in zidarjev.

Flynn svari pred prevelikim zaupanjem

Edward J. Flynn, predse-dnik demokratskega narodnega (Nadaljevanje na 4. str.)

DOLŽNOST VOJAŠKE REGISTRACIJE

Z ozirom na mnogo vpraša-nja, kdo se mora registrirati po Selective Service Act, je polkovnik Arthur V. McDer-mon, ravnatelj nabornega ura-da za mesto New York potom podravnatelja istega urada majorja Benjamina T. Amus-wieza objavil naslednjo izja-vo:

"Z ozirom na postavbo o vo-jaški službi (Selective Service Act) je za sedaj miše poglavi-tno zanimanje registracija. Va-žno je, da se vsakdo tega za-veda pred vsako drugo stvarjo. Poznejše podrobnosti o tem bo-do pojasnjene, ko bo končana registracija.

"Vsi moški, poročeni ali samski, ki so prekorčili svoj 21. rojstni dan in še niso sta-ri 36 let na dan registracije 16. oktobra, 1940, če so državljani ali nedržavljanji: če so prosili za prvi ali drugi dr-žavljanjski papir ali pa ne, se morajo registrirati v svojem okraju za vojaško službo. Re-gistrirajo se lahko v posebnih lokalih, ki so ali bodo določeni v ta namen. V mestu New Yorku so bile določene mestne šole in prostori bodo odprti od 7 zjutraj do 9. zvečer. Zaradi vojaške registracije 16. okto-bra ne bo šolskega pouka.

Četudi so se nedržavljanji že registrirali v sled postavbe gle-de registracije tujecev, se mo-rajo navzile temu še enkrat registrirati za vojaško službo.

Ako si med 1,700,000 mlade-niči v New Yorku, ki se mora-jo po novi postavi registrirati za vojaško službo v sredo 16. oktobra, tedaj se moreš na dva načina prepričati, kje je tvoj kraj za registracijo.

Vprašaj prvega policista ali pa pokliči po telefonu volilni urad (Election Board) in boš izvedel, v kateri izmed 712 kol v New Yorku se moraš regi-strirati.

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za pri-ročni zemljevid, ki je nujno potreben, ako hočete patančno slediti današnjemu razvoju vojne.

PREDSEDNIK PODPISUJE POSTAVO O OB VEZNI VOJAŠKI SLUŽBI

Ob navzočnosti vojnega tajnika Henry Stimsona, članov kongresnega vojaškega odbora in šefa generalnega štaba generala Marshalla je predsednik podpisal postavbo o ob vezni vojaški službi.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupeha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$2.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$15.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjavi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PREPOZNO ZA INVAZIJU

Silni viharji nad Rakovskim prelivom so prišli prejšnji teden na pomoč oblegani Angliji. Prejšnji teden je bil že petinpetdeseti teden vojne. Angleška zračna sila je doslej uspešno preprečila vse Hitlerjeve načrte, da vrže svoje vojaštvo preko dvaindvajset milj širokega preliva, ki loči Angleško otočje od evropskega kontinenta. Nacijska letala so neusmiljeno napadala London, če jim je vreme količjak dopuščalo, toda angleški letalci so udarjali nazaj s povečano silo.

Z ozirom na vse to prihajajo vojaški izvedenci do zaključka, da se bo angleška obramba črta vzdržala.

Vojaške operacije so se omejevale na zračne napade, edinele v Afriki so se Italijani po kopnem nekoliko približali Sueškemu kanalu, toda topovi zangleških vojniških ladij so kmalu zaustavili njihovo prodiranje. Na severo-afriški obali se bo najbrž vnela bitka med Sidi Barrani in Matruhom. Evropski in ameriški državni so ves čas zaposleni z delikatnimi diplomatskimi zadevami.

Stric Sam je zavihal rokave in se začel resno pripravljati. Nad 60 tisoč narodnih gardistov je obleklo vojaške uniforme ter se pridružilo redni armadi. Predsednik Roosevelt je s svojim podpisom vzakoni mirnočasno konškrpejco, ameriški in angleški diplomati so pa strnili glave in ugibajo, kako bi se Amerika poslužila angleških mornariških oporišč pri Singapuru, v Avstraliji in v Južni Afriki.

V Evropi je nacijski zunanji minister Ribbentrop konferiral z Mussolinijem in Ciano, dočim so balkanske države v veliki zagati nevedoč, kdo je njihov sovražnik in kdo njihov prijatelj, če sploh smejo koga smatrati za prijatelja.

Ob koncu prejšnjega tedna je pa tudi ostrmel svet ob poročilu nemške-italijanske-ja ponske zveze.

To so bile presenečenja od vseh strani; najvažnejša novica zadnjih dni je pa novica, ki je ni bilo: nemško vojaštvo se ni izkrcalo na angleški obali.

Vojaški strokovnjaki so bili prepričani, da bodo že 16. septembra pristale nekatere Hitlerjeve ladje ob angleški obali in da se bodo skušali prvi nacijski oddelki izkrcati na angleških tleh.

Angleški bombniki so se koncentrirali nad Rokavskim prelivom, v čigar pristaniščih se je pripravljala ekspedicija, 15. septembra pa je izbruhnil strahovit vihar, pred katerim so si morale poiskati nemške ladje varnega zavetja. To je navdalo angleške letalce s pog umom, da so vprizorili več uspešnih napadov na Havre in H amburg.

Vojaški opazovalci prihajajo vsled tega do zaključka, da je Hitler "zamudil ladjo". Izkrcanje je tako dolgo odlašalo, da ga bo bližajoča se zima sploh onemogočila.

Ameriški vojni tajnik Henry Stimson izraža mnenje ameriških armadnih izvedencev, da se je Anglija izognila krizi in da ji bo mogoče vpriti odnje klubovati v znatno večji sili kot jo je nameraval Hitler prvotno naperiti proti nji. Med temi armadnimi izvedenci je tudi brigadni general George L. Strong, nenadkriljiv načelnik oddelka za vojne načrte v ameriškem generalnem štabu.

Angleži se nikakor niso zavedli, da so izven nevarnosti, vsled česar niso nehali obdelovati oporišč nemške ekspedicije ob Rokavskem prelivu. Posebno pazno so posvetili ogromnim nemškim topovom, ki so začeli prejšnji ponedeljek—torej tik pred viharjem—bruhati preko ožine ogenj na angleško obal,—nadaljni dokaz, da je bilo za ekspedicijo vse točno pripravljeno.

Angleži zatrjujejo, da so v teku enega tedna sestrelili 315 nemških letal, dočim pravijo nacijsi, da so sestrelili 170 angleških. Nemci priznavajo, da so v onem tednu izgubili 72, Angleži pa so izgubili 62 letal ter dostavljajo, da so pilotje 33 letal s parašuti varno pristali.

Angleži prihajajo do zaključka, da je najuspešnejše orožje proti letalu letalo, ne pa protizračni top, ki so mu spočetka pripisovali pretirano važnost.

Zdaj se je pojavilo v angleški vrsti novo letalo. Imenujejo ga "Nočni jastreb". Angleži si dosti obetajo od tega tipa letala, ker je dobro zavarovan ob vseh koncih, je zelo hiter in mu je mogoče križariti preko 1500 milj. V drugih besedah bo to letalo najboljšo varstvo za bombnike, ki bodo poleteli daleč preko Nemčije, da uničijo razne vojaške objekte.

Vsak čas bo zdaj pokrila gosta megla Rokavski preliv in južni del Angleškega otoka. Zaradi slabe vidljivosti bodo zračne operacije na obeh straneh preliva precej ovirane, če ne povsem onemogočene.

Angleži bodo zavarovani v gosti megli, nedvomno bodo pa izrabili priliko ter se medtem dobro pripravili na prihodnjo borbo.

Iz Slovenije

OČE IN MATI UMORILA HOČER.

V Gaberju pri Murski Soboti je bil razkrit zločin, ki je povsem Prekturnju po pravici vzbudil grozo in stud. Pri nas na deželi moralni delikti na žalost niso redki, pa ni čuda, da se je spozabilo tudi 15-letno dekle iz številne bajtarske družine in zanosilo. Dolgo časa je skrivala svoje stanje, te dni pa sta oče in mati razkrila njeno skrivnost. Pri tem sta oba tako pobesnela, da sta sklenila lastnega otroka spraviti s poti. Pretepla sta jo tako brezdušno, da je v nezavesti obležala, a ko je še kazala znake življenja, je razjarjena mati pograbila sekuro in jo potokla do smrti. Vse o strahotnem dejanju pa je prišla kanalu orožnikom na uho. Zločinski oče in mati sta bila aretirana in prepeljana v soboške zapore.

Kakor vse kaže, prizadeva moralni razkroj, ki se razširja po siromašnih prekmurskih vaseh, mnogo strašnega gorja. V Črensovcih so odkrili drug zločin, ki je tako značilen za življenjske razmere siromašne ženske mladine po vaseh. Nedavno se je iz Francije vrnila sezonska delavka, ki je bila v tujini z nekim delavcem zanosila. Bala se je očitkov in sramote pa je skrivala svojo nosečnost, dokler je mogla. Nedavno je otroka porodila sredi žitnega polja, ga zadušila in ga

skrila sredi njive. Posledice takšnega poroda pa so jo prisilile, da je šla k zdravniku. In tako je vsa zadeva prišla na dan. Dekle je dolgo tajilo svoje dejanje, nazadnje pa so sredi polja našli razpadajoče trupce.

Z RAZBITO LOBANJO JE OZDRAVEL.

Poročali smo že svoječasno o spopadu med hribovskimi fanti na Savi pri Litiji. Pri spopadu je bila laže ranjena večina udeležencev, a huje ranjena sta bila dva moža, ki sta jih mirila. Občin-kemu odborniku Zoretu so fantje z železnim drogom prebili lobanjo. Še bolj pa jo je izkupil tesar Janez Lamovšek iz Polšnika, ki se je takrat vračal domov z dela. Njemu so preklali lobanjo in je litijski zdravnik zaradi nevarnega stanja odredil takojšen prevoz v bolnišnico v Ljubljano. Vsi so bili prepričani, da Lamovšek ne bo ostal pri življenju. Mož pa je izredno trdne narave in se je zdaj izljal kljub smrtnim poškodbam. Te dni so ga prepeljali domov, pa še vedno čuti usodne posledice. Zaenkrat se mu še ni vrnil dar govora, ki ga je izgubil zaradi pretresa možganov. Vrnitve očeta se je silno razveselila Lamovškova družina. Zdaj se je tudi zadeva oboževanih fantov preokrenila na boljše, ker bodo sojeni po milejšem paragrafu.

Iz Jugoslavije

MATURA SVINJSKEGA PASTIRJA.

IV vasi Strmenju pri Sisku si je izredno nadarjeni dečko Stevan Repac, moral slažiti kruh s tem, da je vaščanom pasel svinje. Na učiteljevo pobudo si je takoj potem, ko je končal ljudsko šolo, kupil knjige za prvi in drugi gimnazijski razred. Na paši se je pridno učil. Pred leti se je zglasil na gimnaziji v Sisku in želel kot privatist položiti izpit čez prvi in drugi razred gimnazije. Skromni pastirček je iznenadil profesorje z velikim znanjem, in je oba

razreda izvršil z odliko. Nato se je profesor Djermanović zavezal za nadarjenega dečka, da je dobil tudi knjige za 3. in 4. razred. Stevan se je vrnil k svinjarni na pašo in se je učil dalje. Čez dve leti je odlično opravil tudi malo maturo. Njegovi prijatelji so ga podpirali pri nadaljnjem študiju. Predlanskim je Stevan odpravil 5. in 6. razred. Nato so mu vplivni ne krogi omogočili študiranje v Beogradu. Kot redni dijak je Repac lani dovršil sedmi razred, letos pa osmega in maturar s prav dobrim uspehom. Tako si je mladi svinjski pastir

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki . . . Posluje že 47. leto

Štlanstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, pe-
čeni in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVEN-
SKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavarujete za smrtne, razne poškodbe, operacije, pravi bolniki in onemogli.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta: otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate se-
danje dake od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in star. Če se niti član ali članica to mogoče in bogate katoliške podperne organizacije, po-
trudi se in pristopi takoj.

Za polajnila o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo-
venskih pesmi za moški
zbor. Pesmarica vsebuje
103 pesmi. — Dobite jo v
Knjigarni Slovenic Pub-
lishing Co., 216 W. 18th
Street, New York, N. Y.

MAŠČEVANJE ZA URO- ČENE SVINJE.

Kmet Kosta Grujić iz Basaji-
de pri Veliki Kikindi je že delj
časa živel v velikih finančnih
stiskah. Krivdo za svojo ne-
rečo je zvrčal na svojo snaho
Lenko, ki je po njegovem mne-
nju ne samo izvrstna vedeže-
valka, ki s pomočjo kart točno
ugane bodočnost, marveč ima
zaradi svojih skrivnostnih sil
tudi moč nad duhovi in zna u-
ročiti ljudi in živino. Če so mo-
rali v sili zaklati živino ali če
so poginile svinje za kakšno
kužno boleznijo, je bilo ve to
posledica Lenkinih čarovnij.
Zadnji čas je Kosta Grujić zgu-
bil 40,000 dinarjev. Seveda se
tudi to nesrečo povzročile Len-
kine čarovniške umetnosti. Ko
je Kosta te dni srečal Lenko na
cesti, jo je napadel z velikim
kuhinjski mmožem, in ji hotel
prerezati grlo, vendar se je

Na obisku v New Yorku

Ob priliki obiska Svetovne
razstave se je v našem uredni-
štvu zglasila Mrs. Hafner iz
Clevelanda z nekaterimi svoji-
mi prijatelji. Želela je pozdra-
viti Petra Zgaga, katerega pa
v uradu ni našla, ker je bolan
doma. Zato pa mu pošila naj-
lepše pozdrave, želeč mu, da se
kaj kmalu pozdravi.

Rada bi izvedela

za MARJO (kako se piše, ne
vem), s katero sva skupaj po-
tovali iz Trsta s parnikom Sa-
turnia in smo 8. maja, 1938 od-
potovali iz Napolja. Doma je
bila iz Trebiš in je potovala k
svojemu možu v Clevelandu.
O. Jaz sem potovala s svojim
sinom Marijom k svoji sestri
Suman v Norwood, Mass. —
Prosim, da se zglosi na naslov:
IVANKA LACH, c. of John
Suman, 6 Rock Hill Street,
Norwood, Mass.

10-4, 5, 6

Peter Zgaga

PRAVO JUNAŠTVO

Ko se pozno zvečer naveli-
čam vojnih poročil o drznih
zračnih napadih, o pretkanih
zamislekih petih kolonarjev, o
junških posadkah podmornic,
moram priznati, da se tudi v
današnjih modernih časih do-
gajajo junaska dejanja, ki pa
vsa skupaj ne odtehtajo juna-
štev, ki jih opeva srbska nara-
dna pesem in kinča z njimi svo-
jega namišljenega kraljeviča
Marka.

Če je kraljevič Marko sploh
kdaj živel, ni zgodovinsko u-
gotovljeno, toda srbska nara-
dna duša je hotela dati izraza
svojemu pojmovanju o resni-
čnem viteštvu in si je zamisli-
la junaka Marka, ki naj bi bil
v pogledu junaštva vsem učitelj in vzor.

Njegova dejanja so tako
preprosta in ljubko opevana,
da človeka ob čitanju narodne
pesmi nehoti posili smeh, nav-
zlic temu se pa ne more naču-
diti iskrenosti in veličini ljud-
skega pojmovanja.

Kraljevič Marko in njegov
konj Sarec sta bila nerazdru-
žna tovariša v miru in v bo-
ju, v sreči in v nesreči.

Vse, kar je imel Marko, je z
Sarecem delil—tudi vino in
kruh. Toda mero sta imela,
predvsem pa v pijači. Ko so
začele Marku siliti iz ust bele
pene, Sarec pa krvave, je bi-
lo obema vina dovolj.

Marko je bil oborožen s kop-
jem, sabljo in nekakšnim o-
kovanim betom, ki mu pravijo
Turki in Srbi buzlovani.

Nekoč je Marko naročil pri
kovaču Novaku novo sabljo.
Prišedši ponjo, vpraša kova-
č, če je že kdaj kakšno boljše
skoval.

— Da, — prizna kovač, —
tvojemu sovražniku sem sko-
val boljše. — Iztegni roko, —
veli Marko, — da ti sabljo pla-
čam.

Kovač iztegne desnico, Mar-
ko zamahne in mu jo odseka
pri ramenu. Takoj nato pa na-
sune predenj beneških cekinov,
da mu ne bo treba lakote in
pomankanja trpeti in se po-
slovi od njega rekoč: — To sem
storil zato, da ne boš nikdar
več ne slabše, ne boljše sablje
kopal.

Ko je sovrag ogrožal domo-
vino, se spomni car, da utegne
biti njegova edina rešitev
Marko, katerega je imel pa že
sedem let zaprtega v vlažni
podzemski ječi.

Da ga privede predse, toda
Marko ni bil več človeku po-
doben.

Treh brivcev je bilo treba,
da so ga obrili, ostrigli in mu
prirzali nohte.

Na vprašanje, če si upa na
sovraga, ukaže Marko pripel-
jati dve kadi vina—eno za
Sareca in eno zanj — ter dva
voza belega kruha—za Sareca
in zanj. Ko vse popijeta in po-
spravita, ukaže Marko prnesti
izpod podstrešja sedem let
staro drenovo palico.

V trske jo zdrobi v pesti in
žalostno odkima, rekoč: —
Nak, nisem se sposoben!

Se dveh kadi vina, dveh pe-
čenih volov in dveh voz bele-
ga kruha je bilo treba, da je
mogel Marko iztisniti iz sedem
let stare drenovine dve kaplje
vode. In je šel in premagal so-
vražnika.

Tako sta hodila Marko in
Sarec iz kraja v kraj, poma-
gala revežem, slabotnim in be-
težnim, se borila za pravico in
neusmiljeno kaznovala krivi-
ce. Svojemu poraženemu na-
sprotniku je Marko vselej iz-
kazal vso čast.

Za časa njegovega življenja
je bila njegova domovina var-
na. Sovražniki so se ga bali,
obenem pa tudi visoko cenili.

— Nekega dne, — tako poje
narodna pesem, — pa sliši
Marko strel iz puške. Slabič je
streljal iz zasede in podrl svo-
jega desetkrat močnejšega na-
sprotnika.

Kraljeviča Marka je to pre-
sunilo v dno srea. Na visoko
goro je šel, kjer so rasle tri
jelke. Kopje je zlomil, sabljo
je zdrobil, buzdovan je pa z
gore v morje zalutal. Legel
je pod jelke ter umrl jeze in
razočaranja. Njegove zadnje
besede so bile baje: — Odkar
je puška prvič počila, ni več na
svetu mesta za junaka . . .

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — —	\$ 2.25
200 DIN.	— — —	\$ 4.50
300 DIN.	— — —	\$ 6.—
500 DIN.	— — —	\$ 9.75
1000 DIN.	— — —	\$19.—
2000 DIN.	— — —	\$37.—

V DINARJIH

V L I R A H

100 LIR	— — —	\$ 5.50
200 LIR	— — —	\$11.25
300 LIR	— — —	\$16.65
500 LIR	— — —	\$27.50
1000 LIR	— — —	\$54.—
2000 LIR	— — —	\$107.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-
redno vozijo, tudi za izplačila denarnih
pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim,
ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-
poročamo, da ga pošljejo po C A B L E
ORDER, za kar je treba posebej plačati
\$1.—

* Vselej razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in
Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo
v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge ev-
ropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
111 POTNIŠKI ODDDELK : 11
216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

VAŽNA VLOGA KANADSKEGA ŽELEZA

V Kanadi bodo skušali nakopati čimveč železne rude, da bo Anglija dobro preskrbljena z železom. — Pred vojno je dobivala Anglija železno rudo oziroma železo iz Francije, Švedske in Španske.

Če stoji človek ob venrojezerskem Samu kanadu, naža, vso pomlad, poletje, in zadnji jesen tovarne ladje, naložene z železno rudo. Najmanj vsakih osem minut pripluje mimo ladja tega dragocenega tovara. Milijoni ton evrovskega železa so namenjeni vojaškim potrebam Anglije in Združenih držav.

Z malimi izjemami je pa vsa ta ruda ameriškega izvora. Kanada producira vsakovrstne kovine, v pogledu železa je pa silno revna.

Lanske poletje je začela zopet obratovati Helen majna v Michipicoten, prej pa ni kanadski dominij produciral celih petnajst let nobenega železa.

(Kanada se je v industrialnem pogledu presenetljivo naglo razvijala ter v vsakem oziru zadostna dobi jekla in železa, toda vse potrebno železo je importirala od drugod.

Navzile tema je bilo pa železo — še v časih francoskega režima — prva kovina, ki so jo kopali v Kanadi in sicer v provinci Ontario.

Pred dvema generacijama so začeli strokovnjaki domnevati, da mora biti železna ruda na kanadski strani jezera Superior. Pa tudi na Labradorju mora biti in na Belcher otočju v Hudson zalivu in tudi British Columbia najbrž ni brez njega.

(Kanada je vsako leto potrebovala večje množine železa, ni ji pa prišlo na mar, da bi si v domači zemlji poiškala zaloge te prepotrebne kovine.

Lanskega septembra je izbruhnila vojna, ki je začela spreminjati zemljevid Evrope. Glede železa je bila Anglija do takrat odvisna od Francije, Švedske in Španske. V sled vojne so Angliji ti viri usahnili.

Potreba po železu je naraščala. Kanada se je začela v polni meri zavedati svoje dolžnosti in se je zganila.

Nedavno so napovedali v Ottawi, da ne bo dolgo, ko bo Kanada od uvoza povsem neodvisna, poleg tega bo pa še Anglijo preskrbovala s potrebnim železom.

NEMŠKI JETNIKI — GRADUIRANCI POSEBNE ŠOLE

Kanadske vojaške oblasti so prišle na sled presenetljivemu dejstvu, da so se nekateri jetniki v Nemčiji učili, kako je treba pobegniti iz ujetništva.

V kanadskih internacijskih taboriščih je precej nemških vojnih jetnikov. Njihovo natančno število doslej še ni bilo objavljeno. Dasi nanje najstrožje pazijo, so pobegi iz internacijskih kamp na dnevnem redu.

Oblasti so nekatere med njimi strogo zaskrbeli in zvedele nekaj skoro neverjetnega.

V nemški armadi so posebni tečajji, v katerih poučujejo vojaške, kaj jim je treba storiti, če padejo v vojno ujetništvo. V tečajih se uče, kako se jim je treba obnašati in pripravljati na beg, da v stražnikih ne vzbude nobene pozornosti; kakšnih sredstev se morajo poslužiti pri begu, in kako se morajo ravnati, če se jim beg posreči. Uče jih odpirati ključavnice in kopati podzemne pre-

DOLŽNOSTI NEMCA

V Regini izhajajoči nemški list "Der Courier" daje kanadskim Nemcem naslednja navodila:

— Kanada je v vojni, in v tem kritičnem času ne zahteva dežela od svojih državljanov samo brezpogojne zvestobe, pač pa tudi žrtve in samopožrtovanja. Nemški Kanadčani so že neštokrat izkazali zvestobo Kanadi, ki jim nudi življenjske pogoje in jim jamči bodočnost. Vsak kanadski Nemec mora v teh težkih dneh trdno stati za vlado in jo po svojih močeh podpirati. Kdor ne služi v armadi, lahko na drug način pomaga. Vsak kanadski Nemec mora prispevati svoj delež k ohranjenju svoje bode, katero bo pa mogoče ohraniti le z zmago nad nasprotnikom. Nemško-kanadski rokodeleci naj bodo aktivni v vojni industriji, nemško-kanadski farmerji, naj skrbijo, da bo zemlja čimveč producirala.

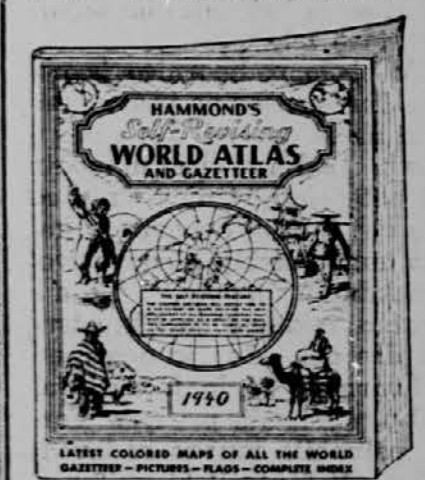
Vsak mora na svoj način pomagati!

Po vzgledu Združenih držav

Angus MacInnis, parlamentarni zastopnik iz Vancouverja, je brzojavil ministr. predsedniku Kingu, naj Kanada sledi vzgledu Združenih držav ter prepove izvoz starega železa na Japonsko.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga se danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev

- 48 velikih strani;
- 32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zstav voditnih držav;
- 45 svetovnih slik popolnoma označenih;
- Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:

- RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
- ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
- PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKE K NEMČIJI
- NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov. Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri: "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KANADA—DRUGA NAJVEČJA PRODUCENTKA ZLATA

Glede Rusije ni na razpolago natančnih podatkov. — Več zlata kakor Kanada producira edinele Južnoafriška unija.

Kanada je producirala lani 5 milijonov 94 tisoč 377 finih unč (fine ounces) zlata, torej skoro pol milijona unč več kakor leto poprej, namreč leta 1938.

Podatki o Sovjetski uniji niso znani, vendar je dvomljivo, da bi Sovjetska unija producirala več zlata kakor Kanada.

Kolikor je mogoče presoditi, producira Rusija 4 milijone unč te žlahtne kovine.

Pred Kanado je Južnoafriška unija z 12 milijoni unč, takoj za Kanado so pa Združene države, kjer znaša produkcija štiri in pol milijona unč.

Produkcija posameznih kanadskih provinc je znašala: — Ontario 3 milijone 86 tisoč 76 unč; Quebec 953 tisoč 277 unč; British Columbia 626 tisoč

970 unč; Manitoba 180 tisoč 875 unč.

Znatno manjše množine so ga pridelali v Yukonu, Saskatchewanu, Novi Škociji, Severozapadnih teritorijih in tudi v Alberti.

V Severozapadnih teritorijih se produkcija veča od leta do leta. Leta 1939 so producirali tam 51 tisoč 914 unč zlata, ki je predstavljalo vrednost 1 milijon 876 tisoč 224 dolarjev.

Leto poprej (1938) je znašala produkcija v teritorijih 6 tisoč 800 unč, vrednih 239 tisoč 190 dolarjev.

Skoro vse tamkajšnje zlato prihaja iz Con in Negus maju ob Yellowknife zalivu Great Slave jezera.

Zlato iščejo ob Yellowknife zalivu ob reki Beaulieu ter ob jezeru Wray, ki leži 120 milj severno od Yellowknife.

LEP USPEH KANADSKE MORNARICE

Kanadska pomožna križarka je v nevtralnosti coni ujela nemški ekspresni parnik "Weser", ki je preskrboval nemške submarine s kurivom.

Kanadski mornariški minister Angus MacDonald je sporočil, da je v kanadskih rokah nemški ekspresni parnik "Weser", ki je svoječasno vršil pod zastavo severnemškega Lloyda prekooceansko službo med nemškim pristaniščem Bremerhaven in ameriško obaljo.

Parnik "Weser" je zajela neka kanadska pomožna križarka v notranjosti ameriške nevtralnostne cone.

Kanadska pomožna križarka se imenuje "Prince Robert", dogodek se je pa završil v noči od 26. na 27. septembra v bližini mehiškega pristanišča Manzanilla.

Kmalu po izbruhu vojne je dospel "Weser" v Punta Arenas, Costa Rico, konci julija pa v mehiško pristanišče Manzanilla. Tam je čakal ugodne prilike, da obnovi svoje delovanje. Njegova naloga je bila namreč preskrbovati nemške podmornice s potrebnim kurivom.

26. septembra, nekaj minut pred polnočjo, je "Weser" odplul iz Manzanilla. Na visokem morju, toda še vedno v območju ameriške nevtralne cone, ga je presenetila kanadska pomožna križarka "Prince Robert", kateri se je brez boja udal. Parnik so odvedli v Esquimaux v British Kolumbiji.

To je že tretji znaten uspeh kanadske vojne mornarice.

V družbi neke angleške križarke je kanadska ladja "Assiniboine" ujela v Karibskem morju nemški parnik "Hannover", dočim je kanadski iskalec min "Brass D'Or" ujel ob obali Quebeca 3690-tonsko italijansko ladjo "Capo Noli".

Ameriški rušilci v Angliji

Prva skupina ameriških rušilcev, ki jih je dala Amerika Angliji v zameno za zračna in mornariška oporišča, je iz Kanade srečno dospela v Anglijo. 2500 milj dolgo pot so rušilci prevozili brez vsake nevarnosti ter vso pot niso opazili nobene sovražne ladje.

Poveljeval jim je neki angleški mornariški veteran.

Šest rušilcev bo obdržala Kanada, vsi drugi bodo pa v službi angleške vojne mornarice.

Rušilci so stari že nad dvajset let, pa so temeljito prenovljeni in jim je mogoče tekmoovati z vsako moderno vojno ladjo.

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja. Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen) Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo-vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani. Cena — 75c

D. Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE Knjiga vsebuje petnajst krajših povesti iz našega domačega življenja. — 125 strani, trdo vezano. Cena — 75c

Naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH. CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

dni po dovršenem 16. letu. 2. Vsak prebivalec Kanade, ki je bil tekom registracije odsoten iz dominija, se mora po povratku prijaviti v 30 dneh. 3. Kdor je bil pri registraciji oviran zaradi bolezni, se mora registrirati na poštne uradu, kakorhitro more hoditi. 4. Osebe, ki začasno stanujejo v oddaljenih krajih tekom registracije, ali pa, kdor se zaradi kakršnegakoli vzroka ni registriral, se mora registrirati takoj, ko se vrne na kraj svojega stalnega bivanja. Od 21. avgusta se je iz različnih razlogov registriralo še mnogo oseb. Navadno so se registrirali oni, ki so od tega časa dopolnili svoje 16. leto. Mnogi, ki so bili na počitnicah v Združenih državah, ali pa po drugih oddaljenih krajih, so se registrirali po svoji vrnitvi. Bilo je tudi nekaj slučajev bolezni, v sled česar jim v dobi treh dni ni bilo mogoče registrirati se.

SLOVITA ANGLEŠKA KATEDRALA SV. PAVLA REŠENA

Pri nekem nemškem zračnem napadu je padla v bližini katedrale sv. Pavla v Londonu nemška časovna bomba, ki je pretila, da se bo vsak čas razletela in porušila cerkev. Prostovoljci pa so, ne meneč se za smrtno nevarnost, bombo odkopali in jo razstrelili s tem rošili cerkev. Kralj Jurij je včeraj prostovoljce, ki so bombo odkopali, odlikoval z novim redom kralja Jurija.

V METEŽU

—: Roman. — Spisala: MARILJA KMETOVA. —

11

"Ali se ne tikata?" je z najmirnejšim glasom dejala Melanija in se ozrla v stran. Poldi jo je ošinila z jeznim pogledom, Rižnar se je prestrašil, Meti se je zasmejala skoro glasno. Gornik pa se je namuznil in bi bil najrajši stisnil Melaniji roko za to opazko. Pire pa je stopil k Melaniji, ji poljubil roko in dejal:

"Izvrstno gospa, seveda se tikava s Poldi in prav, da ste napravili to opazko. Tako bomo brez krinke."

"Moj mož —" je povzela Poldi in res je vstopil Bizjak.

"Tvoj mož —" je hotel reči Pire, a se je brž okrenil in je mirno dejal:

"Dober večer, Bizjak. Tvoji gostje smo — in tebe ni."

"Oprostite, oprostite, opravi — se v zadnjem hipu so me klicali. Tak pozdravljeni, klanjam se, častite dame!"

Odšli so v jedilnico in po večerji so se spet vrnili v salon. Gornik je sedel h klavirju in zaigral sanjavo romanco.

"Kako je bolan," je šepnil Pire Meti preko rame.

"Ljubezen, bolezen — kaj hočete," je odvrnila Meta, pomilovalno pogledala Gornika in se nasmešnila Pireu.

"Osel," je kratko in ostro vrjel Pire bečedo.

"In vsi smo taki osli," je pripomnila Melanija, ki se je približala Meti in se pogreznila v širok naslonjač.

"Vsi — prav inate," je dejal Pire.

"Izveniši vas — seveda," je pihala Melanija.

"Izveniši mene — kajpa, to se razume," Pire je smehljaje pogledal Melanijo in jo premeril od glave do nog.

"Ah — vi nadčlovek!" je dejala Meta in se zazrla v Poldi, ki je pravkar pristopila k tem trem.

"Nadčlovek?" je vprašala.

"Tvoj mož, da," je odvrnil Pire in nadaljeval: "Poglejte, kako dremlje. To je nekaj, vidite; sanjava romanco, klavir, človek, ljubezen — kaj to nekaj briga! On izvoli za dremati: on spi!"

"V resnici!" se je zgrozila Poldi v šepetu. "Vedno mi dela škandale," je siknila in hotela k možu, a Pire jo je pridržal, rekoč:

"Pusti ga. Ali ni vseeno, če bi govoril z nami ali pa če spi? Saj je vseeno!"

"Tudi vi imate to teorijo, vse je vseeno!" je vprašala Melanija.

"Da. In vi?"

"Do želodca — delj ta vsečnost ne seže."

"Ej, Melanija, pogledaj jo, človek. Odklej pa ti govoriš o želodcu? Ti, ki si bila nekoč tako vsa polna idealov!" je smehljaje govorila Meta.

"Jaz sem zelo realna. Vse so sami računi, še čuvstva."

"No, no — da si se ti prišla do tega. Kdo bi si bil mislil. Ali te je zakon naučil teh pravil?" je vprašala spet Meta.

"Zakon?" je dejal Rižnar in prisedel k ženi. "Ali ni zakon nekaj lepega na svetu?"

"O — vi ste pa novinec, gospod profesor," se je vmešal v pogovor Pire in Poldi se je zasmejala.

"Novinec? To ne — vendar sem mnenja, da je zakon edina trdna podlaga družabnega življenja."

"Trdna podlaga?" je vprašal Pire. "Trdnih podlag človeštvo sploh nima — in zakon je na zelo ohlapnih nogah. Pa prav ta."

"Odlično ugovarjanje," je povzel Rižnar.

"Dokazi, dokazi," je vzklilnil Pire.

"Prosim," je dejala Melanija in pokazala nase in svojega moža.

"A, tako! Potem čestitam," je odvrnil Pire in si grizel ustnice. "A čakajte — ni še vseh vajinih dni konec!"

"Hvala Bogu, ker upam na še lepše!" je dejal Rižnar. Meta se je zazrla v oba Rižnarjeva in globoko zavzdihnila.

"Blagor vam," je dejala in se zamislila.

"Otročja sta," je šepnila Poldi Pireu in se nasmešnila v pomilovanju.

"Kaj veselejšega, gospod Gornik!" je vzklilnila Poldi in se zasmejala. "Vsi bomo sentimentalni," a

"Ker je pestovati se prijetno; da, da in tralala," je počasi dejal Pire in zazdehal.

"Kako?" je vprašal Gornik.

"Nič. A nekje biva prelepa gospa."

"Gospa Tina," je dodala Poldi in se hudomušno zasmejala.

"Gospoda — klanjam se."

Vsi so se prepričano ozrli.

"Gospod Mlakar!" je vzklilnila Poldi.

"Jaz — seveda," je odvrnil ta in sedel. Razmršen je bil, bled, zaprašen in oči so bile vse motne in pijane. Pire je pristopil h Gorniku, ki je stal kot vkopan pri klavirju in mu šepnil:

"Če potrebujete sekundanta? Kar dajta se!"

"Neumnost!" je odvrnil Gornik. "A kaj hoče ta človek? Saj je vendar že izplačan in sem mislil, da je že odšel iz Trsta!"

"Veseli bodite, da ni v Mariboru!"

"No?"

"Nič. A ponavljam: veseli bodite da ni v Mariboru."

"Izzivate, gospod doktor?"

"Izzivam? Niti na misel mi ne pride! Jaz le tako mislim. Ah — kako ste bolni, zares bolni!"

Pire se je okrenil k ostalim in je videl, da Bizjaka ni bilo več v sobi, da sta bila oba Rižnarjeva pripravljena oditi in je sedela le Meta in se smehljala, a Poldi je govorila z Mlakarjem.

"V Ameriko pojdem, da," je pravkar dejal Mlakar.

"Pa zdaj?" je vprašal Pire. "Potrebujem vas še. Jutri zanesljivo pridite k meni!"

"Že vem. Priidem. A zdaj grem. — Hej, Gornik, dober tek ti želim in Tino pozdravi!" In že je vstal.

"Tone — kratkih besed bodi! S teboj sem opravil. In da se upaš tu — v družbi — feji!"

"Ah, kako me zabavata!" je vzklilnil sam pri sebi Pire, a glasno je dejal:

"Ne mislita, da je tu moja pisarna, gospoda!"

(Nadaljevanje prihodnjaja)

Somalija in njeni prebivalci

Somalija, staroegiptski Punt, rimsko Aromatica regio, tako imenovana zaradi mnogih aloy in mirt, je bila že zelo zgodaj, čeprav kot skrajna točka, v stiku z antično kulturo. Moč egiptske države je segala do sem. Fenici so se ustavljali na njenih obalah, dežela sama pa hrani še dan današnji obilico sledov grških in rimskih stavb, ki pričajo o nekdanji navzočnosti teh ljudstev. Zaradi svoje lege ob Bab el Mandebu nasproti Adenu, kjer so Rimljani leta 24 pred Kr. osnovali kolonijo, je bila Somalija že od nekdanj dežela strateškega pomena, čeprav ima sicer značaj stepe ter je siromašna v pogledu vode.

(Ko je v začetku 8. stoletja mladi islam nastopil svojo osvajalsko pot, so začeli Arabci pritiskati tudi v Somalijo, kjer so se ustanovili nekako v 13. stoletju. Prinesli so tja seveda svojo vero, katere se še danes oklepajo z veliko zagrizenostjo. Somalijci sami izvirajo baje od dveh arabskih bratov. A dejstvo je, da se Somalijcem pozna primes arabske krvi, ki jih loči od ostalih afriških ljudstev. Znanstveniki, ki so prepotovali Somalijo in jo proučili v etnografskem in antropološkem pogledu, so to ponovno poudarili.

Somalijci so visoke rasti, vitki, svetle kože, ozkega obraza, imajo oster, nekoliko ukrivljen nos, visoko čelo, globoko ležeče oči, poudarjene čeljusti, siljasto brado in debele ustnice. Krasijo jih bujni lasje in ker si jih čisto mažejo z oljem, spominjajo njih glave na meduze. Moški so suhi, kar jim daje videz dvjivosti in grozovitosti. Ženske kažejo čisto zelo prijetne poteze, so lepe potevate ter polnih prsi, njih telesna lepota pa uvene navadno že med 20 in 30. letom. Obraz se jim napihne, postane bradavičast, prsi opahnejo in ko ženska doseže 40. leto, je navadno zelo odbijajoča. Somalijec si rad tetovira život, posebno roke, čisto pa tudi lica, nos in usta. Telo mu pokriva brazgotine, kajti skoro vse bolezn zdravi z ognjem.

Temperament tega ljudstva ni kdovekak vznemirljiv, značaj pa čisto odlikujejo znatne duhovne in moralne vrline. Somalijec je v pojmovanju inteligenten, razumen in stankovit. Med seboj so zelo poštejni, napram tujcem pa nezvesti in izdajalski.

To ljudstvo šteje poldrug do dva milijona duš ter se deli na več plemen. V jedru so živnorejci, redijo kamele, goveda, konje, osle, noje, ovce in koze. Hranijo se poglavito z mlekom in smetano, rižem in kašo. Mesa uživajo malo, kuretno odklanjajo in kokoši sploh ne redijo, prav tako zavračajo jajca, ribe, divjačino in svežo kri. Ne poznajo ne alkoholnih pijač ne sira. Oblačijo se v ogrtače iz belega bombaža, ki ga imenujejo "maro." Pri ženskah ima obleka obliko dolge srajce, ki je čez ledja prenasana. Noge so obute v sandale. Moški in ženske se radi lepoticijo, njih nakit sestoji iz

uhanov, zapestnic in drugih okraskov iz svineca in cina. Na vratu nosijo omulete iz slonovine ali pa steklene bisere. Oboroženi so sulicami, usnjenimi ščiti in podolgovatimi bodali. Veliko spretnost kažejo v raznih obratih. So izvrstni kovači, lončarji, usnarji in tkalci.

Živijo v enakom podobnih kočah, ki so v notranjosti pokrite s kožami in rogožino. V mestih se pri zidanju poslužujejo tudi kamna in opeke, bivališča nomadov v stepi pa so itak samo začasna. Somalska naselbina šteje največ štiri do pet tisoč, s trnjevo ograjo obdanih koč, ki dajejo streho vsaka po eni družini. Vsaka naselbina je podvržena svojemu poglavarju.

V navadi je poligamija. Vsakdo se lahko oženi ali omoži. Za moške nastopi zrelostna doba s 15. letom, za ženske s 13. letom. Nad krepostmi deklic in žen bdijo stroge oči njih izvoljenec. Najčeste si deklo izbere moža, ki pa jo navzle tem mora odkupiti sebi za ženo. Zakoni med sorodniki so izključeni. Cena za ženo niha med 10 in 150 kamelami ali med 10 do 15 konji, pri siromakih med 10 do 20 kozami. Ki jih niti po navadi ukrade, da si lahko kupi nevesto. Somaljski jezik pripada etiopski skupini, v mestih in ob obali pa se lahko povsod srazumeš z ljudmi, če obvladaš arabščino.

UMRL JE OD GLADU POLEG ZLATEGA ZAKLADA.

Nekoga poletnega dne 1. 1900 je vozil izreden vlak skozi postajo Pantano v Koloradskem gorovju. Skrivnost tega vlaka je moral nekdo izdati, kajti ko je stroj na ovinku za postajo malo zavrl svojo brzino, so planili trije razbojniki na stopnice, ustrelili spremljevalce vlaka, zgrabili težak zaboj in pobegnili.

Dan nato so opozarjali listi z debelimi naslovi na dogodek: "Roparji odnesli ogromen zaklad zlata." Celotno armado policistov so poslali na lice mesta, našli pa niso spočetka ničesar drugega nego tri konje razbojnikov in so ugotovili, da so pripadali cowboyem Shortyju, Pecosu in Broncu. Potem so odkrili svež grob s truplom enega izmed razbojnikov, Shortyja. Ostala dva sta bila z zlatim zakladom izginila.

V zadnjih letih je postala ameriška rudniška industrija pozorna na rudno bogastvo Koloradskih gora. Vse to ozemlje že ves ta čas sistematično raziskujejo zaradi rude in premoga. Pred kratkim so geologi pri tem delu v notranjosti ogromne kapniške jame odkrili izsušeno truplo nekega moža, ki ga niso mogli identificirati. V prahu na tleh obsežnega jamskega sistema so se odražale stopinje tega moža kilometre daleč in so vodile do drugega mrtveca. Ležal je ves sključen na tleh in v prsih mu je tičala krogla iz samokresca. Iskali so dalje in so odkrili nepoškodovan zaboj, ki je bil do vrha napolnjen z zlatom. Tedaj so se spomnili razbojniškega dogodka iz leta 1900, in so rekonstruirali vso zgodbo.

Roparji so se bili po uspelem dejanju sprli in to je stalo najprvo Shortyja življenje. Bronco in Pecos sta ostavila konja ob vhodu v jamo, ki je njena nevarna bliščica poznala dobro le Bronco. V jami sta se začela razbojnika pripraviti in Pecos je Bronco utrdil. Sedaj je bil Pecos edini gospodar zlatega zaklada — toda izhoda iz jame ni mogel najti. Blodil je po njej, dokler ga nista utrjevalnost in glad vrgla na tla. Umrl je brez upanja, da bi se mogel rešiti, v temi, ki ni vanjo svetil najmanjši odsev svetlobe.

POLITIČNA KAMPANJA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

odborna, je izjavil: — Nobene volilne kampanje se ne spominjam, ki bi bila v svojem dosedanjem razvoju za nas bolj obetajoča kot je ta kampanja. — Takoj nato je pa dostavil: — Slehernega pa svarim, da bi se vdalj prevelikemu upanju. Preveliko upanje je uničilo že marsikakšen sijajen načrt. Napeti moramo vse sile, da privedemo na volišče čimvečje število naših volilcev.

Nadalje je Flynn trdil, da so republikansko narodno konvencijo, ki je nominirala Willkieja, kontrolirali finančni interesi ter da je zahteval nominacijo Willkieja Thomas Lamont, član Morganove trdke.

— Za te finančne interese, je izjavil Flynn, — bi bil Willkie idealen predsednik, toda mož je, žal, premalo izvežban v vnanji politiki.

Henry Wallace in oboroževanje

Ko je dospel na svojem kampanjskem potovanju demokratski podpredsedniški kandidat Henry A. Wallace v Los Angeles, sta ga pozdravila demokratski guverner Culbert O. Olson in podguverner Ellis Patterson.

Na vprašanje, kaj misli o sedanjem političnem položaju, je odvrnil: — Japonska pogodba z Nemčijo in Italijo pomeni, da se morajo Združene države temeljito oborožiti, da jim bo mogoče kljubovati vsem vnanjim napadom.

NENAVADNO VOJNO DOBIČKARSTVO.

Na svojevrsten način je postal kuhar Fred Chrestensen v Bostonu vojni dobičkar. Bil je prej kuhinjski šef v nekem bostonskem hotelu. S svojimi prihranki si je kupil majhen restavrant, ki mu je šlo zelo slabo. Ko je uvidel, da je na ta način ne bo prišel na zeleno vejo, je 1. 1931 restavrant za nekoliko sto dolarjev prodal in je s tem kupil staro podmornico, ki so jo baš tedaj prodajali kot staro železo.

To bivšo podmornico je potem Chrestensen na pravi ameriški način opremil kot znamenito. Ladja se sicer ni mogla več potapljati, strojev v njej ni bilo več in tudi drugače je kazala komaj zadnje sledove svoje nekdanje "lepote." Toda s spretno reklamo je Chrestensen dosegel, da je opuščena podmornica, ki jo je zasidral v Coney Islandu pri New Yorku, privabila mnogo radovednežev. V fantazijski uniformi pomorskega častnika je bivši kuhar razkazoval ljudem za doživetje notranjost stare ladje in jini razlagal s strokovnjaksko držo torpedne cevi, periskop in poveljniški most.

Po nekoliko mesecih, ki so možu nabrali že čedno vsoto, so se ljudje že manj zanimali za to senzacijo. Tedaj je Chrestensen notranjost podmornice preuredil v restavrant, ki je bil sicer majhen, a ki je svojega gospodarja po zaslugi njegovih izvrstnih kuharskih spretnosti in po zaslugi njegovih slanih cen prav dobro preživljal. Morala pa je bilo gostom potem le premočno udobno, sedeti v sklinjenih pekah v zatohlem zraku tega lokala in srebati ostrige ali obirati jastoge — vsekako je postalo število gostov čedalje manjše. Chrestensen je že razmišljal, da bi staro podmornico prodal kot staro železo.

Tedaj je prišla vojna, ljudje so se začeli spet na veliko zanimati za podmornice. Nenadoma si je hotel vsakdo ogledati takšno podvodno vozilo. Ni bilo važno, da je bi Chrestensenov brod star in invalid, ki ga še od daleč ni primerjati s kakšnim modernim brodom. Veliki množice ljudi obiskujejo

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA

Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnula.

cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS
Pisatelj sam pravi, da je knjiga uzanka. Strniš vanjo kot v zuster, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller.
Roman iz lovskega življenja.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal slovi poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAC
Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRISTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz.
Zelo zanimiva povest iz domačega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR
Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj popisuje stajno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvoboditve Poljske. S to zmago je bila končana turška slava, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popiše čudovit svet med žarkostjo južnega solnca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK
Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.

ke množice ljudi obiskujejo vsak dan Chrestensenovo ladjo in si dajejo pri odprtih ustih razlagati, ako se izstrelijo torpedi, kako se sovražnik opazuje skozi periskop in kako spi posadka podmornice v teh temnih prostorih. Američani, ki vedno vso zvečo, so sedaj v listih brali, da je Fred Chrestensen s svojo izranžirano ladjsko razvalino zaslužil že nič manj nego dva milijona dolarjev.

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer.
Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Groltovskem.

cena 75c

SAMOSTANSKI LOVEC

Spisal L. Ganghofer.
Ganghoferja pisatelj in pravzaprav oče pravilne slovenščine v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.50

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR
Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovenščine v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK
Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vseno pa popisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ
Najboljši in se živci slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle.
Zelo zanimiv roman, čegar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila.

cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatin.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjigo sam označuje kot "Povesti in orisi."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller.
V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin.
Francoski roman zelo napete vsebine.

cena 75c

ZADNJI MOHIKANEK

Spisal J. F. Cooper.
Dejanje se vrši v letu 1757, ko so se Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državni New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.